

Reykjavík, 19. ágúst 2024

MIR24070001

UMSÖGN

Viðtakandi: Velferðarráð

Sendandi: Rannveig Einarsdóttir, sviðsstjóri velferðarsviðs

Efni: *Umsögn um endurskoðun á 11. gr. málsmeðferðarreglna borgarráðs um veitingastaði og gististaði þar sem fram kemur að áfengisveitingar í íþróttamannvirkjum í tengslum við íþróttaviðburði séu bannaðar*

Á fundi borgarráðs 13. júní 2024 var samþykkt að fela menningar- og íþróttasviði Reykjavíkurborgar að leita eftir samráði við íþróttafélögin og aðra hagaðila varðandi 11. gr. málsmeðferðarreglna borgarráðs um veitingastaði og gististaði, sem samþykktar voru í janúar árið 2017, en þar er að finna þá reglu að „áfengisveitingar í íþróttamannvirkjum í tengslum við íþróttaviðburði eru bannaðar. Undir þetta ákvæði falla áfengisveitingar fyrir eða eftir íþróttaviðburði eða á meðan á honum stendur“. Síðustu ár hefur þó verið fallist á að heimila áfengisveitingar í tengslum við einstaka íþróttaviðburði með áfengisleyfi, eftir umsögn borgarráðs. Með bréfi dags. 1. júlí 2024 óskaði sviðsstjóri menningar- og íþróttasviðs eftir umsögn velferðarráðs.

Umsögn:

Velferðarráð leggur ríka áherslu á að við mat á breytingum á 11. gr. málsmeðferðarreglnanna verði lýðheilsusjónarmið höfð í forgrunni og verði sérstaklega horft til þess að:

- Áfengissala sé á afviknum stað þar sem börn og unglingar hafi ekki aðgang að en ekki á svæði þar sem allir þurfa að ganga í gegnum til að komast í stúkuna.
- Að óheimilt sé að taka áfengi með í stúkuna eða að stúkunní sé skipt þannig upp að einungis væri hægt að kaupa og neyta áfengis á afmörkuðu svæði stúkkunnar þar sem börnum er óheimill aðgangur. Þá væri í boði áfengislaus svæði fyrir börn og barnafjölskyldur.
- Að takmörkun nái til áfengisstyrkleika áfengis (t.d. einungis 4% áfengisprómill í drykk).

Rök velferðarráðs fyrir ofangreindu byggja á lýðheilsusjónarmiðum með hagsmuni barna og unglinga að leiðarljósi. Ef sú ákvörðun verður tekin að leyfa sölu áfengis á íþróttaviðburðum er rétt að hafa eftirfarandi í huga:

Í lögum nr.75/1998 um verslun með áfengi og tóbak er sérstaklega kveðið á um í 2 gr. að takmarka þurfi og stýra aðgengi til að draga úr skaðlegum áhrifum, vernda ungt fólk og takmarka framboð á óæskilegri vöru:

<https://www.althingi.is/lagas/nuna/2011086.html>.

Jafnframt má benda á að stjórnvöld hafa skýra stefnu í áfengis- og vímuevörnum þar sem fram kemur að ein mikilvægasta aðgerðin til að draga úr skaðlegum áhrifum áfengis og að vernda viðkvæma hópa eins og börn og ungmenni, sé að takmarka aðgengi:

Reykjavík

<https://www.stjornarradid.is/media/velferdarraduneyti-media/media/rit-og-skyrslur-2014/stefna-i-afengis--og-vimuvornum-desember-2013.pdf>.

Viðurkennt er að íþróttabátttaka barna er einn af grundvallarforvarvarnarpáttum í að sporna við áfengis- og vímuefnaneyslu barna og unglunga. Börn og unglingar sækja íþróttaviðburði og mörg hver án foreldra þar sem íþróttaiðkendur eru gjarnan hvattir til að mæta á kappleiki meistaradeildar hjá sínu liði.

Við mat á ákvörðun um breytingu á 11. gr. málsmeðferðarreglnanna vekur velferðarráð athygli á að út frá lýðheilsu- og forvarnarsjónarmiði fari ekki saman að börn séu á viðburðum þar sem áfengissala fer fram þar sem þau fá þau skilaboð að eðlilegt sé að neyta áfengis í tengslum við íþróttir.

Það er mat velferðarráðs að íþróttaviðburðir séu fjölskyldusamvera og mikilvægt sé að skapa jákvæða umgjörð um slíka viðburði. Liður í því er að vernda börn frá því að þurfa mögulega að horfa upp á óæskilega hegðun áhorfenda sem kann að skapast á íþróttaviðburðum þar sem óheft aðgengi er að áfengi.

Ekki verður litið fram hjá því að sala áfengis á íþróttaviðburðum skapar íþróttafélögum tækifæri á auknum tekjum og mörgum áhorfendum kann að þykja stemmning í því að geta haft aðgengi að áfengi og nota það skynsamlega. Íþróttafólk eru hins vegar fyrirmyndir barna í íþróttum og því gefa íþróttafélögin misvísandi skilaboð er varða forvarnir íþróttar með áfengissölu á íþróttaviðburðum. Stefna íþróttafélaganna er að þátttaka í íþróttum sé mikilvæg fyrir þroskaferli barna og unglunga skv. stefnu íþróttamála í Reykjavík til 2030. https://reykjavik.is/sites/default/files/stefna_i_ithrottamalum.pdf. Allt umhverfi íþróttafélaganna ætti því að vera barnvænt og þar af leiðandi mikilvægt að hafa til hliðsjónar ofangreind sjónarmið í ákvörðunartöku um hvort hverfa eigi frá núverandi orðalagi 11. gr.

Það er mat velferðarráðs að hagsmunir barna eigi að ráða för þegar tekin er ákvörðun um hvort leyfa eigi áfengi á íþróttaviðburðum sem börn hafa aðgengi að. Einnig þarf að hafa í huga að líkur eru á að áfengisneysla á íþróttaviðburðum skapi áhættu á að þeir sem sækja slíka viðburði kunni að aka heim undir áhrifum áfengis.

